

امنیت و طراحی شهری

دکتر محمدرضا بمانیان

دانشیار و مدیر گروه معماری دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس

هادی محمودی نژاد

پژوهشگر دوره دکتری و مدرس دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس

انتشارات طحان

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

سرشناسه
عنوان و پدیدآورنده
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

: بهمنیان، محمدرضا، ۱۳۳۷ -
: امنیت و طراحی شهری / محمدرضا بهمنیان هادی محمودی نژاد،
: تهران: هله: طحان، ۱۳۸۸
: ۱۹۲ ص.: مصوره، جدول؛ ۲۱ X ۲۱. س.م
: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۳۲-۴۷-۴ : ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۳۰-۲-۵
: برون سپاری / قلم
: چاپ دوم: ۱۳۹۰ (فیا)
: کتابنامه: ص. ۱۹۲-۱۸۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
: پیشگیری از جرم در طراحی معماری
: معماری و پریمکاری
: جرم و جنایت - پیشگیری
: Crime Prevention
: قضایای عمومی
: شهرسازی - جنبه های اجتماعی
: محمودی نژاد، هادی، ۱۳۶۲-
: ۱۳۸۸ الف ۸۶/۷۴۳۱ HV
: ۳۶۴/۴۹
: ۱۸۱۱۲۷۹

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

امنیت و طراحی شهری

ناشر: طحان

تألیف: محمد رضا بهمنیان - هادی محمودی نژاد

چاپخانه: پیام ناظر فنی چاپ: ابوالفضل چلاغلو

لیتوگرافی: آرمانها صحافی: نوین طراح جلد: شعبانی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۳۲-۴۷-۴

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

تلفن های مرکز پخش: ۶۶۴۰۳۲۰۸ - ۶۶۴۰۳۱۹۱

فکس: ۶۶۹۶۷۰۵۹ همراه: ۱۹۸۵۶۱۷ - ۰۹۱۲

امنیت و طراحی شهری

دکتر محمدرضا بمانیان

دانشیار و مدیر گروه معماری دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس

هادی محمودی نژاد

پژوهشگر دوره دکتری و مدرس دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس

انتشارات طحان

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

مادی محمودی نژاد

فارغ التحصیل دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران در رشته مهندسی معماری و فارغ التحصیل در رشته کارشناسی ارشد شهرسازی دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس و هم اکنون در رشته دکتری معماری دانشگاه تربیت مدرس به تحصیل اشتغال دارد و در عین حال در دانشگاه تربیت مدرس و دیگر مراکز آموزش عالی، مشغول تدریس دروس معماری و شهرسازی می باشد.

از افتخارات وی می توان به:

دانشجوی نمونه وزارت علوم تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۸۷ و دانشجوی نمونه دانشگاه تربیت مدرس و پژوهش گر برگزیده قرآنی سازمان دار القرآن الکریم و برگزیده طرح های برتر قرآنی سال ۱۳۸۷ و عضویت بنیاد ملی نخبگان و باشگاه پژوهش گران جوان اشاره کرد. وی تاکنون انتشار بیش از ۱۰۹ مقاله در زمینه معماری و شهرسازی و مشارکت در چندین طرح تحقیقاتی و پژوهشی را در کارنامه پژوهشی و تحقیقاتی دارد و در بیش از ده همایش و کنفرانس داخلی و بین المللی شرکت داشته است و در حال حاضر به عنوان کارشناس در پژوهشکده مطالعات شهری و روستایی مشغول به فعالیت می باشد. ایشان تا به حال بیش از ۱۲ عنوان کتاب را به رشته تحریر در آورده اند که از آن جمله می توان به: «نظریه های توسعه کالبدی شهر»، «شهرسازی رفاه گرا: به جانب ارتقاء کیفیت زندگی»، «پدیدارشناسی مکان: به جانب ارتقاء فضا به مکان شهری»، «طراحی شهری و سرمایه اجتماعی در فضاهای عمومی شهری» و «امنیت و طراحی شهری» و «باغ ایرانی از منظر بهشت قرآنی» و «مبانی برنامه ریزی و توسعه گردشگری روستایی» و «طراحی شهری: از روان شناسی محیطی تا رفاه اجتماعی» و مجموعه کتب «شهر در کلام و ادب» در ۵ جلد اشاره کرد. وی همچنین تألیف کتاب هایی با عنوان «طراحی شهری: اصول و مبانی» (در ۲ جلد)، «شهرسازی اخلاق گرا: به جانب ارتقاء فرهنگ شهرنشینی» و «انرژی های نو شهر خورشیدی: مهر مهر بر شهر ایرانی» را در دست اقدام دارد و ترجمه کتب: «هنر و معماری در آسیای میانه» و «معماری مساجد اسلامی» را به انجام رسانده است که در حال تدوین برای انتشار است.

«نظریه های توسعه کالبدی شهر»، و
«شهرسازی رفاه گرا: به جانب ارتقاء کیفیت زندگی»، و
«پدیدارشناسی مکان: به جانب ارتقاء فضا به مکان شهری»، و
«طراحی شهری و سرمایه اجتماعی در فضاهای عمومی شهری» و
«شهرسازی امنیت گرا: به جانب ارتقاء امنیت در شهر» و
«طراحی شهری: از روان شناسی محیطی تا رفاه اجتماعی» و
«باغ ایرانی از منظر بهشت قرآنی» و
«مبانی برنامه ریزی و توسعه گردشگری روستایی» و
«فضا و مکان در طراحی شهری» و
«مسکن بومی ترکمن: گونه شناسی و ملاحظات کالبدی» و
«انسان، طبیعت و معماری (معماری زیست منا)» و
«شهر خورشیدی: مهر مهر بر شهر ایرانی»
و مجموعه کتب «شهر در کلام ولایت» در ۵ جلد اشاره کرد و هم چنین در زمینه ویرایش علمی و پیش گفتارنویسی
تحلیلی می توان به کتب «اندیشه های دلوژ و گتاری برای معماران» و «اندیشه های دیگر برای معماران» اشاره داشت.
وی هم چنین تألیف کتاب هایی با عنوان «طراحی شهری: اصول و مبانی (در ۲ جلد)»، «شهرسازی اخلاق گرا: به
جانب ارتقاء فرهنگ شهرنشینی» و «اصلاح الگوی مصرف در شهر» و «معماری خورشیدی: مهر مهر بر معماری ایرانی» را
در دست اقدام دارد و ترجمه کتب: «هنر و معماری در آسیای میانه» و «معماری مساجد اسلامی» را به انجام رسانده است
که در حال تدوین برای انتشار است.

پیش‌گفتار

رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تدوین سند راهبردهای ملی توسعه کشور کانون و محور برنامه ریزی قرار داشته و خواهد داشت و در واقع در تدوین سند «چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی» که به ملت ایران هدیه گشته است، سرلوحه هر فرایند برنامه ریزی در حوزه کلان کشور قرار می‌گیرد. این سند مبنای تنظیم سیاست‌های کلی چهار برنامه پنج ساله آینده را تشکیل می‌دهد و افق جهت‌گیری کلی فعالیت‌های کشور را در ابعاد مختلف در بیست سال آینده مشخص می‌نماید. متن کامل آن به شرح زیر است:

با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و غم‌خیزی ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و دربردارنده هم‌سویی و در سیر تحقق آسمان‌آوا اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست‌ساله ایران، کشوری است توسیافت‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با جوهرت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعاضل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل با همه ایرانی‌دانی این چشم‌انداز چنین ویژگی ملی خواهد داشت:

توسیافت متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و نگرانی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تاکید بر مردم‌سالاری دینی، هدایت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، سخره‌گرایی و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی. برخورد درازدانش، مشرف، توانمند تولید علم و فناوری، نگرانی بر رسم برتر مزاج انسانی و رسیدن اجتماعی و تولید ملی. امن، مستقل و مستند با سلطنت و قوامی مبتنی بر بازداشت‌های برجسته و پیوستگی مردم و حکومت.

برخورد از سلامت رفاه، امنیت غذایی، تامین اجتماعی، فرصت های برابر توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد تبیین و بهره‌مند از محیط زیست
مطلوب.

فصل، مسئولیت پذیر، ایثارگر، مومن، رعایت‌مند، برخورد از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و سکوفانی ایران و منتهربه
ایرانی بودن.

دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری، سطح معنوی آسای جنوب غربی (مثال آسای مین، تهران، خاور میانه و کشورهای همسایه) با تاکید بر جنبش نرم افزاری و تولید
علم، رشد پرشتاب و ستر اقتصاد، ارتقای نسی سطح درآمد و سبک زندگی به اشکال کامل.

الهام بخش، فعال و موثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه درآمد، جبهه اخلاقی، نوآوری و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همکاری اسلامی و منطقه‌ای بر
اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره)،
دارای تعالی سازنده و مؤثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

بر اساس سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴ و بیانات گهربار مقام عظمی ولایت محورهایی مشتمل بر رفاه، اخلاق، امنیت و عدالت، مورد توجه نویسندگان قرار گرفته و تلاش شده است تا نسبت به تدوین و طبع چنین آثار آثاری ممارستی
درخور و شایسته صورت گیرد که مجموعه مجله‌های این چنینی بر این مهم استوار شده است.
این مفاهیم علوی می تواند به تحقق جامعه‌ای مدنی و گسترش و فراهم سازی بسترهای شکل گیری حیات طیبه
مدد رساند که بی شک از هر ساختار اجتماعی و فرهنگی متصف به صفت اسلامی نیز چنین انتظاری می رود و می طلبد تا
اقداماتی شایسته و در عین حال بایسته، در این باره صورت پذیرد. امید است مجموعه های حاضر درباره مفاهیم رفاه، اخلاق، امنیت و عدالت مورد توجه اندیشمندان و صاحبان اندیشه قرار گرفته و گامی هر چند کوچک در این مسیر برداشته
شود.

در فرهنگ های با جهان بینی خاص مفاهیم و مقولاتی دیده می شود که تنها در بستر «اندیشیدگی عقلانی»^۱ قابلیت تعمیم و بازخوانی دارد، چنانچه تنها در این بستر امکان تعریف، تبیین و تعمیم می یابد و به عبارتی ادراک چنین مقولاتی نیازمند دریافت و شناسایی ریشه های آن موضوع در ابعاد متمایز و گوناگون اجتماعی، روانشناختی و فرهنگی و مفاهیم وابسته و پیوسته با آن است.

از طرف دیگر، مفهوم «اتصاف یک موضوع به صفتی» که صفت مفروض حاکی از جهان بینی حاکم بر فرهنگی خاص^۲ باشد، نمایانگر این موضوع می تواند باشد که علاوه بر آن که صفت مفروض بر پیدایش و تعریف موصوف تأثیر داشته است، موصوف متصف به صفت فوق نیز باید مظهر ویژگی های بنیادین آن صفت گردد که این امر در باب پرداختن به امنیت و مفاهیم وابسته و ابعاد پیوسته آن که در فرهنگ اسلامی ایران متجلی می شود، از اهمیتی فزاینده برخوردار می شود، از آن جهت که موضوع و مقوله متصف به این صفت (مقوله شهر به صفت امنیت)، بر اساس توصیفات شریفه قرآن کریم و تفاسیر و همچنین در بعد روایات و احادیث مطروحه در این باب، به صورت یکی از مهم ترین نیازهای بشر خاکی، متجلی شده است که بدون آن امکان برخورداری هستمندان بشری از «حیات طیبه» و زندگی همراه با آرامش و آسایش روان فراهم نمی شود، و می بایستی مورد توجه و التفات خاص و فراگیر قرار گیرد.

در واقع سخن در این است که بنا بر آنچه گفته شد، «شهر اسلامی» باید «شهر امن» و «شهرسازی اسلامی» باید «شهرسازی امنیت گرا» باشد تا ضمن فراهم سازی آرامش و سکینه درون، به عنوان مکملی برای تکمله های حیات طیبه در شهر اسلامی باشد و افزایش معیارها و پارامترهای مطلوبیت «کیفیت زندگی» و «رضایتمندی شهروندی» را فراهم سازد.

^۱ Rational discourse

به عبارتی دیگر، با التفات به این اصل که انصاف هر مقوله به هر صفتی، با این فرض که صفت ها و مفاهیم نمادین مرتبط با آن، مبنایی فرهنگی و صبغه ای دینی داشته باشند، و به عبارت ساده تر، حاکی از جهان بینی و تفکر خاص یک مکتب الهی و فرازمینی باشند، انتظار می رود تا تمایزات شان با سایر پدیده های مشابه به نحو بارزتری خویش را بنمایاند، که می بایستی مدنظر صاحب نظران و صاحبان اندیشه وابسته به آن فرهنگ و جهان بینی خاص نیز قرار گیرد.

بر این اساس پرداختن به مفهوم «شهرسازی امنیت گرا»، مستلزم دریافت معنا و مفهوم ریشه ای و بی شک عمیق از این واژگان و مفاهیم وابسته به آن و در عین حال ابعاد گوناگون آن (مانند ابعاد جامعه شناختی، روانشناختی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی) است که باید پس از ادراک این ابعاد به طراحی و برنامه ریزی ساختار شهری اقدام شود، چراکه در واقع می توان گفت جرم خیزی تنها یک مقوله ساده و با متغیری های علی و معلولی واحد نیست بلکه بررسی ریشه شناختی آن در راستای شناسایی چرایی و چگونگی رخدهی از اهمیت بیشتری برخوردار است که خوش گفته اند: «علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد».

در هر حال در ساحت اندیشیدگی هر علمی، طرح مفاهیمی که مغفول مانده یا به دست فراموشی سپرده شده است، از اهمیتی فزاینده برخوردار می شود که ضرورت پرداختن به موضوعات این چنینی نیز بر این اساس بوده است. در شهرسازی نیز به فراخور مسایلی که از ماهیت میان رشته ای آن نشأت می گیرد، بایستی چنین مقولاتی مورد بررسی قرار گیرد و در باب نقش شهرسازی در حوزه طراحی و برنامه ریزی شهری در کاهش جرایم شهری و افزایش امنیت کالبدی به طرح مفاهیمی خاص پرداخته شود.

کتاب حاضر نیز بر این اساس نگارش شده است تا ضمن پرداختن به مفهوم و اهمیت امنیت، به طرح رویکردی جدید در «جلوگیری از جرایم شهری از طریق طراحی محیطی» پردازد که تحت نام (CPTED) کاربرد یافته است. فصول کتاب حاضر نیز به چند فصل تقسیم شده است که در فصل ابتدایی، مفهوم، کلیات، انواع و ابعاد امنیت مورد اشاره قرار گرفته است. فصل دوم به مفهوم امنیت در اسلام می پردازد و جایگاه بالای طرح چنین مفهومی برای پدیداری یک شهر اسلامی بیان شده است. فصل سوم به طور مجزا به مفهوم امنیت از دیدگاه ولایت می پردازد که به نوع خود، حرکتی بدیع در این زمینه به شمار می رود و فصل بعدی نیز به مفهوم امنیت شهری و ابعاد آن پرداخته است. فصل پایانی که شاکله

اصلی کتاب حاضر را تشکیل می دهد، به مفهوم این رویکرد اشاره داشته و راهکارها و پیشنهاداتی را بر اساس شرایط معاصر ایران در راستای بهبودی و ارتقاء امنیت در شهر از طریق برنامه ریزی و طراحی شهری ارائه می کند.

در پایان رجاء واثق دارد که خوانندگان و مخاطبان اثر حاضر، اهمالات و کاستی های احتمالی را به دیده اغماض بنگرند و با طرح آرا و اندیشه های خود به نگارندگان، امکان بهبود و ترمیم اثر حاضر را در چاپ های محتمل آتی فراهم سازند.

دکتر محمد رضا بانیان

(عضویت علمی دانشگاه تربیت مدرس)

مهندس ملای محمودی نژاد

(دانشجوی دکتری معماری و مدرس دانشگاه تربیت مدرس)

www.ketab.ir

فهرست

فصل اول: مفهوم امنیت

۲۱	درآمد فصل.....
۲۲	مفهوم امنیت.....
۲۳	امنیت در ابعاد تکوینی.....
۲۴	امنیت در ابعاد ذهنی و عینی.....
۲۴	امنیت در ابعاد روان شناختی.....
۲۵	امنیت در ابعاد رفاهی.....
۲۶	امنیت در ابعاد کارکردی.....
	(امنیت اجتماعی، امنیت اقتصادی، امنیت سیاسی، امنیت دینی، امنیت ملی، امنیت محیطی)
۲۹	امنیت و مفاهیم وابسته.....
	(الف) محرمیت (ب) درونگرایی)

۳۰.....	امنیت انسانی.....
۳۲.....	امنیت روانی.....
۳۳.....	نتیجه گیری و جمع بندی فصل.....

فصل دوم: امنیت از دیدگاه اسلام

۳۷.....	درآمد فصل.....
۳۸.....	امنیت در اسلام.....
۴۰.....	ارزش و اهمیت والای امنیت در اسلام.....
۴۴.....	مصادیق امنیت در اسلام.....
۴۷.....	امنیت و حیات طیبه در اسلام.....
۴۹.....	امنیت معنوی در اسلام.....
۵۰.....	امنیت فردی و اجتماعی در اسلام.....
۵۱.....	امنیت سیاسی و نظامی در اسلام.....
۵۳.....	امنیت اقتصادی در اسلام.....
۵۴.....	امنیت حقوقی و قضایی در اسلام.....
۵۵.....	نتیجه گیری و جمع بندی فصل.....

فصل سوم: امنیت از دیدگاه ولایت

درآمد فصل.....	۵۹
مفهوم امنیت از دیدگاه ولایت.....	۶۰
اهمیت امنیت از دیدگاه ولایت.....	۶۱
ابعاد و انواع امنیت از دیدگاه ولایت.....	۶۴
احساس امنیت از دیدگاه ولایت.....	۶۶
پیشینه امنیت در نظام اسلامی.....	۶۷
امنیت و نظام اسلامی.....	۷۱
نتیجه گیری و جمع بندی فصل.....	۷۷

فصل چهارم: امنیت شهری

درآمد فصل.....	۸۱
امنیت شهری.....	۸۲
امنیت به مثابه یک نیاز طبیعی.....	۸۷
امنیت در برابر تهدیدهای بیرونی.....	۹۰

(دفاع غیر عامل در بودجه و اسناد ملی، پدافند، روش های پدافند، دفاع غیر عامل در سند چشم انداز شهری تهران)

۱۰۳..... اسناد جهانی امنیت شهری

۱۰۳..... جامعه امن و سالم در شهر آدلاید

(الف-۱) سند امنیت اجتماعی شورای شهر آدلاید، الف-۲) خط مشی ها، الف-۳) معیارها، الف-۴) اهداف، الف-۱-۴) هدف اول: شهری بدون جرم، الف-۱-۴-۱) نتایج هدف اول، الف-۲-۴) هدف دوم: شهری مطلوب از لحاظ ایمنی و سلامتی، الف-۲-۴-۱) نتایج هدف دوم، الف-۳-۴) هدف سوم: شهری فراگیر و همه شمول، الف-۳-۴-۱) نتایج هدف سوم، الف-۴-۴) هدف چهارم: شهری سالم، الف-۴-۴-۱) نتایج هدف چهارم)

۱۱۰..... منشور جهانی حقوق شهروندی ((طرح پیشنهادی نشست جهانی شهری (سپتامبر ۲۰۰۴))

(ب-۱) اصول حقوق شهروندی: مدیریت دموکراتیک شهر، عملکرد اجتماعی شهر، کارکرد اجتماعی دارایی ها، تحقق کامل شهروندی، برابری و عدم تبعیض، حفاظت ویژه از گروه ها و افراد آسیب پذیر، وظایف اجتماعی بخش خصوصی، تقویت وحدت اقتصادی و وضع سیاست های پیشرفت، ب-۲) حقوق مرتبط با مدیریت شهر، توسعه شهری متعارف و پایدار، مشارکت در تنظیم بودجه شهری، شفافیت در مدیریت شهر، حق بهره مندی از اطلاعات همگانی، ب-۳) حقوق مدنی و سیاسی شهری: آزادی و یکپارچگی، مشارکت سیاسی، حق گردهمایی، همایش، اظهار نظر و استفاده دموکراتیک از فضای عمومی شهر، حق بهره مندی از عدالت، حق برخورداری از امنیت عمومی و مزبستی مسالمت آمیز، یکپارچگی و گوناگون فرهنگی، ب-۴) حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی شهری، دسترسی به خدمات عمومی شهری، حق بهره مندی از امکانات حمل و نقل عمومی، حق بهره مندی از امکانات تحصیل، حق کار کردن و حق فرهنگی و برخورداری از امکانات تفریحی، حق سلامتی، حق برخورداری از محیط زیست، ب-۵) چارچوب های نهایی: ضوابط اجرای حقوق شهروندی، تعهدات سازمان ها جهت اجرای منشور حقوق شهروندی، نهادهای محلی و دولتی، سازمان های بین المللی))

۱۲۱..... امنیت روانی شهری

پ-۱) مطالعات آن جام شده، پ-۲) شهرسازی و سلامت روانی؛ یک چالش جدید، پ-۳) راهبردهای بهبود سلامت و امنیت روانی، پ-۴) شاخص های سلامت روانی شهری)

۱۲۸..... پروژه شهر ایمن نورث بای / اونتاریو / کانادا

(مقدمه، اهداف پروژه، زمان و علت شکل گیری پروژه، اعضای پروژه، طرح سلامت جامعه، روش کلی طرح)

۱۳۳..... نتیجه گیری و جمع بندی فصل

فصل پنجم: امنیت کالبدی درویکرد CPTED

۱۳۷..... درآمد فصل

۱۳۸..... ادبیات موضوع

۱۳۹..... تعریف رویکرد CPTED

۱۴۲..... پیشینه رویکرد CPTED

(دهه ۱۹۶۰، دهه ۱۹۷۰، دهه ۱۹۸۰، دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ و سال های

آغازین قرن ۲۱)

۱۴۴..... اهداف رویکرد CPTED

۱۴۴..... حوزه بکارگیری رویکرد CPTED

۱۴۵..... مزایای بکارگیری رویکرد CPTED

۱۴۷..... اصول رویکرد CPTED

(الف) تقویت قلمروهای طبیعی، ب) کنترل دسترسی، پ) نظارت

طبیعی، ت) حمایت از فعالیت های اجتماعی، ث) تعمیر و نگهداری)

۱۶۴..... استراتژی های CPTED

- ۱۶۶..... نقش شهرداری و ارگان های وابسته در رویکرد CPTED
- ۱۶۸..... سابقه رویکرد در شهرسازی سستی ایران
- ۱۷۳..... نتیجه گیری و جمع بندی فصل
- ۱۷۳..... چاره جویی
- ۱۷۳..... راه کارهای اجرایی
- (تقویت قلمروهای طبیعی، کنترل دسترسی، نظارت طبیعی، حمایت از
فعالیت های اجتماعی، تعمیر و نگهداری)
- ۱۷۵..... راه کارهای راهبردی
- (مساجد محله: یگانه، پایگاه های همبستگی و نظارت اجتماعی،
شوراهای همیاری محله، نهادها، ارگان ها و سازمان ها غیر دولتی و
خصوصی، پایگاه های مقاومت بسیج مردمی، آموزش معماری و
شهرسازی، مقررات ملی ساختمان، روند طراحی شهری و معماری،
شهرداری ها و حکومت های محلی)

پیوست

منابع و مآخذ